

L'aventura incendiària de Villepin i Chirac

EFE

Més d'un milió de persones, segons els organitzadors, es van manifestar a París i en altres ciutats franceses el passat dimarts 28 de març per protestar en contra del nou contracte de treball per a joves que vol impulsar el Govern francès.

“Aquest home es perillós!”, diu l'antic candidat ecologista, Noël Mamère, en referir-se al primer ministre, Dominique de Villepin. El militant verd ho descobreix tard. Bernadette Chirac, l'esposa del president de la República, quan parla d'ell fa servir un altre nom: l'anomena “Neró” perquè el considera “un incendiari”. La molt catòlica Bernadette no perdona a Villepin que aconsellés al seu marit dissoldre l'Assemblea Nacional un any abans del que legalment tocava —el 1997 en lloc del 1998— amb el resultat de donar la majoria i el govern a l'esquerra. En aquells anys, concretament l'octubre de 1995, França es va paritzar en un gran moviment de protesta contra les reformes que impul-

L'aprovació a França d'un nou contracte de treball per als joves ha posat el seu impulsor, el primer ministre Dominique de Villepin, contra les cordes. A mitjan setmana passada, un seguit de manifestacions a tot el país van posar encara més pressió sobre el Govern francès.

sava Alain Juppé, un primer ministre que Chirac havia escollit perquè “és el millor de tots nosaltres”. Juppé, com abans Edouard Balladur (1993), i encara abans altres ministres, va haver de fer marxa enrere en els seus projectes de reforma. Això ha passat a dreta i a esquerra, fa deu, vint o trenta anys, de manera que la fama és que França es irreformable si no és a través de revolucions.

Cal, doncs, sortir al carrer, barallar-se amb la policia, ser molts i demostrar que, encara que no és segur que es tingui raó, es té la força del nombre. Això, per a un sistema polític de representativitat dubtosa —un partit com el Front National pot treure regularment entre el 10% i el 15% dels vots, però no té dret a cap escó i en canvi altres amb menys

del 10% tenen grup parlamentari, un partit que treu menys del 30% dels sufragis pot tenir la majoria absoluta, etc.—, amb un índex d'afiliació sindical per sota del 8% dels assalariats, és un sistema molt perillós.

Jugar amb foc. A Dominique de Villepin sembla que li agrada el perill i juga amb foc des de fa vuit setmanes, des que va fer aprovar l'anomenat CPE (*contrat première embauche*) per la via parlamentària d'urgència, és a dir, reduint el debat i el dret de paraula de l'oposició. El CPE és un acudit personal de Villepin, un artefacte jurídic destinat a demostrar que ell és més liberal i més atrevit que el seu col·lega i rival Nicolas Sarkozy. El CPE és el dret a contractar joves de menys de 26 anys i, durant dos anys, poder-los acomiadar en qualsevol moment sense haver de donar explicacions ni indemnitzacions. Villepin diu voler lluitar contra l'atur juvenil —un 23% dels joves entre 18 i 26 anys— fletibilitzant al màxim —desregulant al límit— i proposa una relació laboral que ni tan sols la patronal diu necessitar.

Davant d'això, el 7 de març més de 500.000 persones varen desfilar a tot França contra el CPE. El 18 de març eren més d'un milió i el 28 de març potser van ultrapassar els dos milions, però... i ara què? Les vacances de Pasqua s'acosten i els sindicats de treballadors no estan disposats a embarcar els seus afiliats i simpatitzants en una vaga general per protestar contra una llei que és desaprovada per una majoria, però que no afecta els funcionaris ni els treballadors de les grans empreses.

Què pretén Villepin? Això és el que tothom es pregunta. Si cedeix, si retira la llei o la modifica substancialment, es desacredita com a polític, ell, que mai s'ha presentat a una elecció i sempre ha viscut el poder des dels gabinets de consell, fent de conspirador des de l'ombra. L'any llarg que queda fins a l'elecció presidencial seria, en aquesta hipòtesi, temps d'immobilisme. La dreta sortiria del conflicte tocada, però no enfonsada. Sarkozy no tindria rival entre els del seu camp. Però l'actitud de Villepin no sembla la d'algú que entén que ha de recular per tenir la pau social, sinó més aviat la d'un calculador maquivèlic que convoca els sindicats per a discutir les millores que cal intro-

duir en l'articulat de la llei per revelar després que no accepta cap suggeriment d'altri, que cita les organitzacions estudiantils dites representatives –el sindicat majoritari va boicotejar les eleccions i els que varen guanyar ho feren amb una participació del 4,5%– per a temptar-les amb ofertes que sap que l'estat no pot finançar, rep les abans esmentades centrals sindicals al mateix temps que Chirac, des de Brussel·les, afirma que la llei ha estat aprovada pels diputats i no és el carrer amb les seves manifestacions qui pot tòrcer el que decideix la representació nacional... en fi, tot plegat, fins i tot la passivitat de la policia davant la irrupció extremadament violenta dels *casseurs* –gent que va, en grup, a les manifestacions, per trencar aparadors i robar tot el que pot, ja sigui a les botigues atacades, ja sigui agredint els mateixos manifestants– és molt sospitós.

Rivalitat en el partit. Tota la crisi es pot llegir en clau interna, de conflicte i rivalitat dins del partit en el poder. Villepin necessita donar-se "dimensió" de presidenciable i per això no té altre remei que reformar de pressa i sense concertació. Ha de demostrar que no té por i que no li falta iniciativa. La seva millor arma, la que el fa fort, és la seva extrema debilitat: no té el partit al darrere –qui el controla és Sarkozy–, no té tampoc –ja ho he dit– la legitimitat de les urnes, ni té un programa coherent a mitjà i llarg termini. Però Chirac el necessita, és la seva última arma. Villepin no pot retrocedir perquè llavors ell –i Chirac– haurien perdut en canvi... en canvi, si s'entesta a mantenir el CPE potser que faci de Neró i faci morir en l'incendi social tota la dreta, però també pot ser que li arribi el que Margaret Thatcher va aconseguir amb els *dockers* al Regne Unit i llavors ell, Villepin, el poeta *amateur* de política, serà un candidat legítim enfront de Sarkozy. I Villepin té encara un altre recurs: la dimissió. Si se'n va la seva figura s'engrandeix com la de l'home que no s'enganxa als càrrecs i també posa en contradicció a Sarkozy.

Queda encara una altra explicació: tot això, tota aquesta crisi, és buscada, volguda per Chirac i Villepin. Tots dos saben que no tenen futur polític, però el vell president no pot deixar-se estar d'una de les seves grans afeccions: la de

El primer ministre, Dominique de Villepin, i el president francès, Jacques Chirac.

morir matant. Per ell –i per a Villepin– és millor –diuen alguns– que guanyi l'esquerra que Sarkozy, el traïdor i oportunista, el "trepa" que vol matar el "pare" des de fa massa temps. Chirac va fer tot el que va poder per enfonsar Giscard enfront de Mitterrand. La llista de víctimes polítiques de Chirac és un enfilall de líders de dreta: Giscard, Barre, Noir, Séguin, Balladur, Pasqua... només Jospin hi apareix i encara és per error, doncs, qui el va fer caure no va ser Chirac sinó la divisió de la mateixa esquerra i Le Pen.

ta o més. El món polític continua parlant dels problemes socials sense tenir en compte la desesperació creixent dels qui saben que si avui les coses van malament demà encara seran pitjor. Els seus pares, de joves, eren maoistes que lluitaven contra l'imperialisme i avui lluiten contra el colesterol. Amb aquest panorama no deixa de ser lògic que desconfiïn de les utopies i les grans paraules. Sempre hi ha gent per fer-les-hi moral, però la realitat és tossuda i l'esquerra no en té una d'alternativa. El PS continua convençut que les eleccions es

El primer ministre Villepin va fer que el CPE fos aprovat per la via ràpida al Parlament francès, reduint el dret de paraula a l'oposició

El CPE justifica parlar d'un "març del 2006" com si fos un "maig del 68"? No. Els xicots que han sortit al carrer no volen canviar el món, sinó tenir dret a viure-hi. N'estan farts, que els joves siguin la variable d'ajustament per aconseguir guanys de productivitat. La tardor passada eren les *banlieues* –els barris dels suburbis– les que manifestaven la seva ràbia cremant cotxes. Era el crit dels exclosos contra una societat que no garanteix la igualtat entre els seus ciutadans. Ara són els fills de les classes mitjanes, que veuen que el seu futur és la proletarització precària fins als quaran-

guanyen al centre quan Bush, Aznar o en el seu moment Berlusconi han aconseguit vèncer amb un programa de dreta radical. A França només Laurent Fabius sembla haver-ho entès, però la seva imatge baixant del Masserati amb botes de muntar a cavall és difícil de conciliar amb proclames a favor de tallar caps. I si al cap i a la fi Villepin i Chirac, tots dos Nerons, tots dos incendiàries, gaudissin com a bons piròmans amb l'espectacle de les flames?

Octavi Martí
París